

1

Helsinki, Kämp

Armeijassa on kaksi sääntöä, joita ei ole kirjoitettu mihinkään, mutta joita kaikki oppivat nopeasti noudattamaan. Yksi: syö aina, kun ruokaa on tarjolla. Kaksi: nuku aina, kun voit. Kummatkin ovat olennaisia selviytymisen kannalta. Koskaan ei tiedä, milloin saat seuraavaksi ruokaa tai pääset nukkumaan.

Ja silti Suomen armeijan majuri Peder Jang on juuri rikkonut molempia sääntöjä. Ensimmäinen ei ole ongelma, sillä hän on menossa syömään illalla. Mutta uni olisi ollut tarpeen, koska hän on valvonut kaksi vuorokautta yhteen mittaan. Jos näinä aikoina tekee matkan itärajan taakse Neuvostoliittoon, on paras pitää ainakin toinen silmä auki. Jang oli pitänyt varmuuden vuoksi molemmat.

Nyt olisi mahdollisuus nukkua. Hotelli Kämpin paksuseinäiset huoneet on suunniteltu nimenomaan takaamaan matkustavais-ten lepo ja oma rauha. Mutta huoneissa on yksi pieni asia, joka voi rikkoa tämän rauhan. Yöpöydällä pöytälampun vieressä on musta bakeliittipuhelin. Ja se soi pian Jangin ehdittyä huoneeseen. Tummaääninen nainen kertoi puhelinlinjoja pitkin, kuinka hän oli ikävöinyt majuria, ja laskeskeli, kuinka monta kuukautta oli kulunut heidän viimeisestä tapaamisestaan.

Rehellisesti sanoen Jang ei muistanut, kuinka kauan siitä tosiasiaa oli. Viimeviikkoisen seuralaisensa hän muisti ja sitä edellisen. Oli miten oli, upseeri ja herrasmies ei kieltäydy, jos

nainen ehdottaa tapaamista. Hän työnsi erillään olevat vuoteet vierekkäin. Se olikin helppoa, koska niissä oli rullat jalkojen alla. Luksushotellin tasoa tämäkin. Sitten hän meni avaamaan oven, sillä nainen oli nopeasti ylhäällä. Hän oli soittanut pohjakeroksen resepsuunista. Jang oli kieltänyt antamasta huoneensa numeroa kenellekään. Vanha tapa, armeijassa ei kannata jättää jälkiä enemmän kuin on pakko. Mutta hän ei ollut kieltänyt puhelujen yhdistämistä.

Nyt Jang heilauttaa pitkät jalkansa sängynreunan yli. Oli oikeastaan ollut ihan turhaa vetää sängyt yhteen. He olivat tarvinneet niistä vain toista.

”Mihin sinä menet, Peder?” nainen kysyy vaivautumatta vetämään edes valkoista lakanaa peitokseen.

”Olen pahoillani, minulla on sovittu tapaaminen.”

”Jonkun naisen kanssa tietysti”, nainen sanoo valittavalla äänellä ja hyväilee katseellaan Jangin alastonta vartaloo. ”Olet varmasti hurmannut jonkun toisenkin nuoren ja nätin neitosen noilla safiirinsinisillä silmilläsi.”

Jangin silmät todella ovat siniset, vaikka hänen yläluomissaan onkin aasialaisille tyypillinen ihopoimu, joka saa silmät näyttämään hieman vinoilta. Aasialaiseksi Jang on myös harvinaisen pitkä, satayhdeksänkymmentä senttiä, ja yhtä aikaa hoikka ja lihaksikas.

”Työasioita”, Jang vastaa. ”En minä sinne mielelläni mene.”

Jang kävelee itämaisten mattojen peittämän lattian poikki vaatekaapille. Hän avaa peilioven nopeasti, koska ei halua nähdä omia väsyneitä silmiään. Reissu rajan yli oli silti kannattanut. Ja äskeinen myös. Jangia houkuttaa pukea ylleen majurin univormu. Hän tietää etukäteen, että se ärsyttäisi takuulla ulkoasiainministeriön pikkutarkkaa virkamiestä, Arhila. Univormu tuo mieleen armeijan, ja armeija liittyy sotaan. Ja sitä ei Arhilan mukaan ole tulossa. Jang päätyy kuitenkin tummaan smokkiin ja rusettiin ja nostaa ne esille. Hän alkaa vetää alusvaatteita ylleen

ja poimii kengät kaapin pohjalta. Tarkistaa, että ne on kunnolla lankattu.

”Haluatko käydä kylpyhuoneessa?” Jang kysyy. ”Minun täytyy vielä ajaa parta.”

”Mene vain”, nainen sanoo ja kierähtää kyljelleen niin, että lantion kaari nousee houkuttelevasti pehmeän patjan syvyyksistä. ”Tai tule mieluummin tänne.”

Jangin valkoiset hampaat välähtävät mustien viiksien alta, kun hän kääntyy hymyilemään naiselle. Hän iskee tälle silmää ja menee kylpyhuoneeseen.

Kun he pääsevät alas, ulkona puhaltaa jäätävä marraskuinen viima. Ehkä se lupaa kylmää talvea, vaikka lunta ei vielä ole. Runebergin patsaskin näyttää tänään palelvalta, vaikka sillä on paksun oloinen palttoo yllään. Päinvastoin kuin Jangilla, jolla ei ole päällysvaatteita. Hän on menossa takaisin sisään Kämpin ravintolaan. Jang auttaa daamin taksiin ja antaa kuljettajalle rahaa.

”Rouva kertoo osoitteen.”

Tyylikäs keino olla paljastamatta, ettei Jang muista, missä nainen asuu.

Jang katselee poistuvan taksin perään ja sytyttää savukkeen. Pohjoisesplanadi on hiljainen, suorastaan autio. Johtuu ehkä kylmästä säästä. Taksin perässä pölyävän pakokaasupilven läpi näkyy vain kolme hahmoa, jotka lähestyvät Kämpsiä. He eivät näytä tuntevan toisiaan, vaan kulkevat sattumalta ohi ilman selvää määränpäättä. Yksi kävelee edellä. Hän vaikuttaa olevan näyteikkunaostoksilla, koska pysähtelee vähän väliä tutkiakseen, mitä mielenkiintoista ikkunan takana on tarjolla. Häntä ei näytä lainkaan vaivaavan se, että ikkunoihin on kiinnitetty liimapaperinauhoja ristiin rastiin. Ne ovat jääne pimennysharjoitusten ajalta ja asetettu estämään lasinpalojen lentäminen ympäriinsä pommituksen sattuessa. Toinen kävelee neljänkymmenen metrin päässä ensimmäisestä ja näyttää yhtä kiinnostuneelta kauppojen tarjonnasta.

Jang sivelee kapeita mustia viiksiään ja karistaa savukkeesta tuhkaa kadulle. Kuinka todennäköistä on, että lähes autiolla ja kylmällä kadulla on kaksi näyteikkunoista kiinnostunutta? Täysin mahdollista, jos kyse on naisista. Mutta nämä kaksi ovat miehiä. Kaksi miestä näyteikkunaostoksilla kylmänä iltana on kaksi liikaa.

Kolmas mies on paljon kauempana, mutta hän ei ole tuhlannut aikaansa somistajien työn ihailuun, vaan käyttänyt sen hyödyllisemmin. Ja siksi hän on ensimmäinen, joka huomaa Jangin. Mies pysähtyy sekunniksi ja jatkaa sitten matkaansa kuin mitään ei olisi tapahtunut. Paitsi että kiristää vähän kävelytahtiaan. Vauhdin nopeutuminen kiinnittää kahden muun miehen huomion ja saa hälytyskellot soimaan. Sitten hekin huomaavat Jangin.

Jang tajuaa, ettei se edes ole kovin vaikeaa. Satayhdeksänkymmentä senttiä pitkä mies pelkissä sisävaatteissa keskellä katua. Hänen alitajuntansa järjestää faktoja riviin, sotilaan mieli toimii niin. Eri mahdollisuudet pyörivät ja vaihtavat paikkaa kuin palapelin palaset sen vaikeassa kohdassa, jossa näkyy pelkkää sinistä taivasta.

Ensimmäiseksi Jang hylkää mahdollisuuden, että miehet etsivät satunnaista ryöstön uhria. Vuorokaudenaika on siihen aivan liian varhainen. On pelkkää sattumaa, että Pohjoisesplanadi on juuri tällä hetkellä näin hiljainen. Silminnäköitä voisi olla paljonkin, eikä silloin kannata rötöstellä. Näköjään miehet ovat tulleet samaan johtopäätökseen, sillä kadulle lipuu hitaasti musta Ford, joka pysähtyy sadan metrin päähän. On paljon järkevämpää ottaa mies kyytiin ja tehdä hommat vähän sivummalla.

Palapelin palaset lokahtavat oikeille paikoilleen. Jang on palannut puolenpäivän jälkeen itärajan takaa Helsinkiin. Miehet ovat tulleet hänen peräänsä nopeasti. Jos hänen peräänsä olisi pantu seuraajia, hän olisi huomannut heidät, siitä hän on varma. Joten joku tiesi lähettää nämä miehet. He eivät ole vakoojia, sillä vakooja ei paljastaisi itseään näin helposti. Kasvojen ja henkilöl-

lisyyden turvaaminen on vakoojien tehtävistä se tärkein. Niiden menettäminen tietää uran loppua. Ja yleensä kuoleman kautta. Eli joku on maksanut tälle joukkioille satunnaisen tehtävän suorittamisesta.

Ensimmäinen mies on saanut näyteikkunaostoksensa tehtyä ja päässyt kymmenen metrin päähän Jangista. Vähän liian lyhyet housunlahkeet ja kulunut nahkatakki. Pitkäksi kasvanut kihartuva tumma tukka työntyy lippalakin alta korville. Ei mikään tappokeikkojen ammattilainen, mutta ei toisaalta katujen arskaan helpon rahan perässä. Syytä ottaa tosissaan.

Mies pysähtyy Jangin viereen ja tervehtii.

”Tarjoatko tupakan?” mies kysyy.

Jang miettii sekunnin. Suuri kiinalainen kenraali, strategi ja filosofi Sunzi kehotti hyökkäämään suunnitelmaa vastaan. Sunzin eli mestari Sunin kuolemasta on jo pitkälti yli kaksituhatta vuotta, mutta Jang pitää kenraalin ohjeita edelleen hyvin käyttökelpoisina. Niihin ja kiinalaisiin taistelulajeihin hän tutustui kymmenen vuotta sitten Kaukoitään tekemällään matkalla. Se matka olisi voinut päättyä huonostikin, elleivät buddhalaiset soturimunkit olisi ottaneet Jangia temppelinä hoteisiin. Ja opettaneet yhtä sun toista hyödyllistä. Esimerkiksi, miten toimia määrällisesti ylivoimaisen vihollisen edessä.

Hyökkää suunnitelmaa vastaan.

”Tarjoa sinä minulle”, Jang sanoo.

Mies vie kätensä taskuun.

Älä koskaan tee aloitetta, jos et ole varma, että vastustaja aikoo käyttää väkivaltaa.

Kuinka varma tässä pitää olla? Mies ojentaa savuketta, ja Jang päättää antaa tämän tehdä aloitteen. Hän ojentaa kätensä ottaakseen tarjotun tupakan vastaan. Tarkistaa samalla, ettei se sattumalta ole venäläistä Mahorkkaa. Mutta ei sentään mitään niin ilmiselvää vaan Työmiestä. Mies on suomalainen. Tai hyvin asiansa osaava ja suomea puhuva ulkomaalainen.

Jangin viedessä kättään savuketta kohti mies nappaa vasemmallalla kädellään kiinni Jangin oikeasta ranteesta.

”Lasketko irti”, Jang pyytää rauhallisesti jatkaen miehen aloitamaa röyhkeää sinuttelua.

Tosin se tässä on pienin ongelma.

”Luuletko olevasi kovakin kaveri?” mies murahtaa matalasti.

Silmät uhkaavasti palaen hän tuijottaa Jangia yläviistoon. Jang on paljon pidempi, mutta se ei näytä miestä huolettavan.

Jang vastaa: ”Minä sanon nyt viimeisen kerran. Laske irti.”

”Ja minä sanon viimeisen kerran, että sinä et täällä määrää.”

”En haluaisi satuttaa sinua.”

”Kiitos varoituksesta. Mutta sinä et satuta minua. Katsohan vähän sivuillesi.”

Jang ei käännä katsettaan miehen kasvoista. Sillä alusta asti oli itsestäänselvää, että toiset kaksi miestä lähestyvät heitä. Siniset silmät Jangin mustien kulmakarvojen alla tummuvat, ja niissä välähtää kylmä teräs. Musta Ford lähtee lipumaan lähemmäs.

Ja sitten metalli välähtää myös kiharatukkaisen miehen kädessä. Jangista puukko näyttää punakahvaiselta ruotsalaiselta Moralta, tämän vuoden mallilta. Erittäin vaarallinen puukko. Käyttäjälleen. Vuolemiseen suunnitellusta puukosta puuttuu väistin. Se estäisi kättä luistamasta terän päälle sen jälkeen, kun puukon liike on pysähtynyt maaliinsa.

Pitkä valvominen tuntuu Jangin päässä sen verran, ettei hänen kärsivällisyytensä ole parhaalla mahdollisella tasolla. Hän päättää hoitaa ensimmäisen hyökkääjän alta pois ennen kuin miehen kaverit ehtivät paikalle.

Tavallisesti hän olisi varoittanut miestä vielä kerran. Ehkä kertonut tuntevansa kiinalaisia taistelulajeja kohtuullisen hyvin, vaikka munkkien taistelukoulu jäikin kymmenen vuotta sitten kesken. *Älä koskaan tee aloitetta*. Ensimmäinen keino on poistua paikalta, mutta se ei nyt onnistu. Sillä Jangin oikea ranne on yhä lukittuna hyökkääjän kouraan.

Mutta Jangin jalat ovat vapaat, ja salamannopeasti hän potkaisee oikean jalkansa syrjällä hyökkääjän säärtä. Se horjuttaa miehen tasapainoa. Mutta aiheuttaa myös sen, että tämä ottaa yhä tiukemmin tukea Jangin ranteesta estääkseen kaatumisen. *Älä vastaa voimalla vastustajan voimaan.* Jang antaa vangitun kätensä myödetä miehen aloittamaa liikettä oman selkänsä taakse oikealle.

Sitten hän vetäisee kättään rajulla liikkeellä vielä enemmän taaksepäin liikkeen suuntaan. Saman liikkeen voima saa miehen toisen, puukkoa pitelevän käden heilahtamaan kohti Jangin rintaa. Niin pitkälle se ei kuitenkaan ehdi, sillä Jangin vasen käsi iskee miehen kyynärluuhun niin lujaa, että puukko lentää kolmen metrin päähän asfaltille. Samalla miehen ote Jangin ranteesta irtoaa.

Jang iskee vapautuneella oikealla kädellään kämmensyrjälyönin, joka osuu miehen vasemman korvan alle hipaisten leukaa. Hän varoo osumasta liian syvälle kaulavaltimoon, koska silloin lähtisi tajun lisäksi verenpaine. Ja sillä on tunnetusti kohtalokkaat seuraukset. Mies on vain palkattu apulainen, ei varsinainen roisto. Turha tälle on kostaa. Mies valuu maahan kuin räsynukke.

Koko taistelussa meni muutaman sekunnin verran, mutta apuvoimista ensimmäinen on jo ehtinyt paikalle ja poiminut puukon kadulta. Hän hyökkää silmittömästi Jangia päin. Jangista näyttää, ettei miehen päässä liiku yhtään ajatusta tai edes suunnitelman poikasta. Punainen raivo ja luottamus omiin lihaksiin ajavat miestä eteenpäin.

Jangille punainen raivo on tuntematon käsite, ja hän on tehnyt oman suunnitelmansa alta sekunnissa.

Hän laskee miehen rauhassa lähemmäksi. Jang huomaa, että hyökkääjä on oikeakätinen. Jangille on aivan sama, vaikka mies olisi vasenkätinenkin. Hän pystyy käyttämään molempia käsiään yhtä hyvin.

Jang nostaa oikean kätensä rintansa eteen kuin suojaamaan sitä lähestyvältä iskulta. Hyökkääjän puukkoa pitelevä käsi on lähtenyt kiertoliikkeeseen ottaakseen voimaa takaa. Siinä ei ole mitään yllättävää. Niin puukolla isketään. Korkealta ja kovaa. Jos puukolla iskettäisiin ilman vauhtia, läheltä, se tehtäisiin alakautta.

Kun kiertoliike on siinä vaiheessa, että hyökkääjän käsi on Jangin edessä, Jang tarttuu valmiiksi nostamallaan oikealla kädellä tiukasti hyökkääjää ranteesta. *Hyödynnä valmis liike.* Jang vie miehen rannetta pitelevää kättään kasvojensa editse ja pakottaa samalla miehen käden jatkamaan liikettä siihen suuntaan, mihin se oli menossa. Ylhäältä alas, kohteena Jangin rinta.

Samaan aikaan Jang siirtää oikean jalkansa miehen säären eteen. Mies kompastuu ja menettää lopullisesti kätensä hallinnan. Siinä on nyt liikaa kiertoliikettä. Ja vauhtia. Jang ottaa pienen sivuaskelen. Puukko uppoaa miehen omien kylkiluiden välistä sisään ja viiltää menessään kämmenen auki. *Väistin puuttui.* Mies kaatuu ähkäisten toverinsa viereen.

Musta Ford kaasuttaa vauhdilla tiehensä. Paksu pakokaasupilvi jää leijumaan sen jälkeen. Kuski ei ollut lojaaleimmasta päästä. Ehkä tarpeeksi älykäs päätelläkseen lopputuloksen.

Viimeinen hyökkääjä on pysähtynyt kolmen metrin päähän kuin seinään. Jang näkee hänen silmissään täydellisen epäuskon ja päättämättömyyden. Helppo ja hyvä rahastussuunnitelma on menossa lopullisesti mönkään. Kolmen yhtä vastaan piti riittää. Mikä neuvoksi?

”Ei kannata”, Jang sanoo. ”Unohda koko juttu. Et halua yrittää hyökätä.”

Mies seisoo edelleen paikoilleen nauliutuneena.

”Jos vastaat yhteen kysymykseen, voit sen jälkeen käydä sisällä hotellissa sen verran, että pyydät lähettämään apua itseään puukottaneelle kaverillesi”, Jang sanoo.

Mies ottaa epävarman askeleen Kämpin ulko-ovea kohti. Jang astuu hänen eteensä.

”Mihin kysymykseen?” mies haluaa tietää.

”Kuka teille maksoi tästä hyökkäyksestä?”

Mies miettii selvästi niin kovasti, että raksutus kuuluu. Tulee sitten nähtävästi siihen tulokseen, ettei kieltäminen auta. Tuo mies on vielä vaarallisempi kuin miltä näyttää.

”En tiedä hänen nimeään.”

”Vanha vitsi, yritäpä nyt muistella.”

”En oikeasti tiedä. Hän vain maksoi ja lähti.”

”Oliko hän tumma, pitkä ja isonenäinen?”

Mies pudistelee päätään ja ottaa taas askeleen Kämpiin päin. Jang seuraa kuin tanssisi miehen kanssa.

”Entä tumma ja lyhyt mies, jolla on pyöreät silmälasit?”

”Hän oli nainen.”

Jang nyökkää. Ei siis kukaan vakiokalustoon kuuluvista neuvostovakoojista.

”Minä menen ensin sisään”, Jang sanoo. ”Tule perästä sitten, kun minua ei enää näy.”

Jang kumartuu pyyhkimään katupölyä housunlahkeistaan. Tarkistaa sitten rauhassa, onko mustan smokkitakin alta näkyvän valkoisen paidan hihaan tarttunut likaa ensimmäisen miehen puristusotteesta. Ei onneksi. Hän kääntyy ja lähtee sisään. Kämpin aula tuntuu taivaallisen lämpimältä ulkona puhaltaneen viiman jälkeen. Jang hymyilee ohi menessään ulko-oven oikealla puolella vastaanotossa päivystävälle nuorelle naiselle. Nainen hymyilee takaisin, ja Jang iskee hänelle silmää.